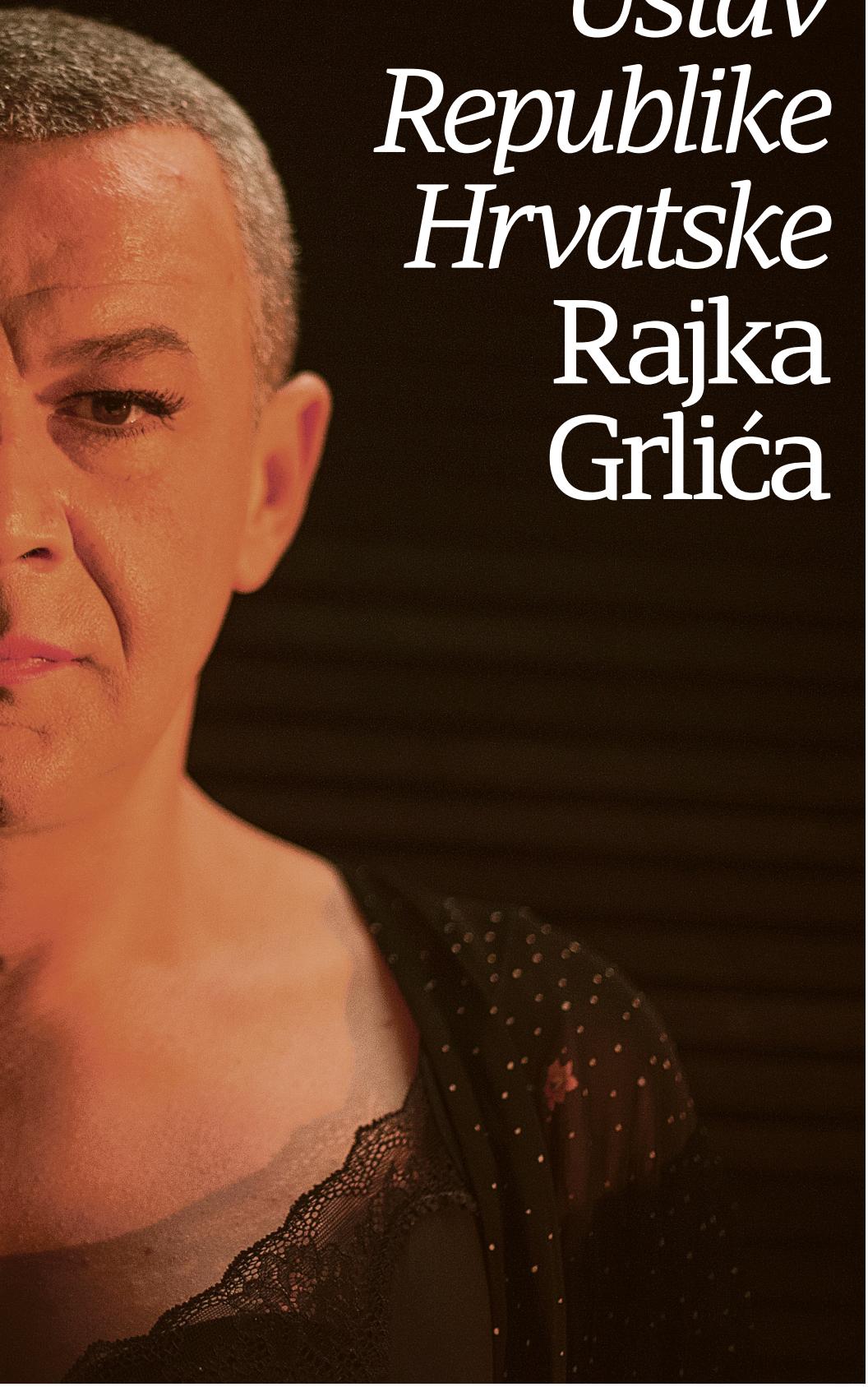

POP&Kultura

Ustav Republike Hrvatske Rajka Grlića

Malo
remek-
delo

**MILAN
Vlajčić**
filmski kritičar

Jedan od najznačajnijih autora na prostorima jugoslovenske kinematografije (nove državne granice malo šta u tome menjaju, pogledati izvrsnu historiju postjugoslovenskog filma iz pera splitskog kritičara Jurice Pavičića) Rajko Grlić (1947) bez premca i bez značajnijih oscilacija stvara već više od četiri decenije. Od filma „Kud puklo da puklo“ (1974), uz kulturna dela „Samo jednom se ljubi“ (1981) i „U raljama života“ (1984), preko „Čaruge“ (1991) i „Neka ostane među nama“ (2010), ovaj autor sledi dragocenu nit češke filmske škole iz šezdesetih: male, gorkoironične priče s utisnutim znacima burnih vremena, koja, nažalost, još traju.

Grlićev najnoviji film „Ustav Republike Hrvatske“ (94 min.) stiže u Beograd ovečan Gran prijem Međunarodnog filmskog festivala u Montrealu (Kanada), najznačajnijeg takmičarskog na američkom kontinentu. I to jednoglasnom odlukom žirija kojem je predsedavao nekadašnji nosilac legendarnog kanskog programa „15 dana autora“ Žan-Pjer Delo. Otkad su mediokriteti najurili Deloa iz Kana, ovaj program je lagano utonuo u beznačajnost. Beogradska publika je sada mogla da oseti da Grlićev film dopire daleko, ne gubeći ništa od provokativnih

tema koje nagrizaju ovaj deo sveta u tranziciji (zvanoj tapkanje u mestu).

Po scenariju sa vrsnim romanopiscem Antonom Tomićem, Grlić gradi dramolet oko četiri lika koji žive u jednoj zgradici, zaokupljeni svojim jadima i borbom za doslovno preživljavanje. Ako je podnaslov filma „ljubavna priča o mržnji“, sve ono što se zbiva u ovoj kamernoj igrariji uzgred dotiče otrovne stereotipe o Hrvatima i Srbima, ustašama i četnicima, o homoseksualcima i nosiocima zvaničnih istina, koji na širenju mržnje protiv drugih i drugačijih zasnivaju zvaničnu ideologiju korupcije, pljačke i poricanja zdrave pameti.

Profesor istorije Vjekoslav (Nebojša Glogovac), koji neguje onemoćalog oca u porodičnoj tradiciji ustaštva (koje ponovo osvaja javne pozicije), u noćnim satima šeta gradom kao transvestiti i neskriveni gej. Kad ga ulični krimosi (napaljeni protiv pedera, Srba, Jevreja i Cigana) teško ozlede, pada u ruke medicinske sestre, komšinice Maje (Ksenija Marinković), čiji muž Ante (Dejan Aćimović), policajac srpskog roda, upravo spremna presudni ispit iz poznавања Ustava Republike Hrvatske. Maja pomaze profesoru i njegovom ocu, a zauzvrat zamoli profesora da pomogne njenom mužu da popamtí osnovne odredbe Ustava. Unutar ove životne igre koja povremeno zasmejava a katkad i nagoni na suze, kreće se film virtuoznog jezika, bez ijednog prejako naglašenog „životnog sastojka“. Odavno nismo imali film sa tako majstorski orkestiranim motivima i suptilnim nagnascima kao da je reč o Čehovu naših dana.

Nebojša Glogovac je ostvario lik koji neverovatnom sugestivnošću razoktriva tamnu stranu svog života, reč je o glumcu puno zrelosti, bez premca i u širim razmerama. Izvrsni su Ksenija Marinković i Dejan Aćimović, bez tako ostvarenog sklada „u tri glasa“ film ne bi delovao moćno.

Na beogradskoj premijeri u Sinepleksu okupio se najbolji deo filmskog Beograda i pridio opravdane ovacije kakve se ne pamte kad je reč o prvim imenima naše kulture.

Mrtvo kuće na Oktobarskom salonu Selektore, šta je tu ljubavno?

Da li je Dilan pesnik ili tekstopisac | Ganski oltar Najuticajnija slika na svetu u središtu 13 zločina | Kopolin putokaz za režiranje Kako sam snimao „Kuma“

Zoran Predin Umesto bolje budućnosti, dobio sam srednji prst

Vladislav Bajac O novoj knjizi Umberta Eka